

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

KLAGE FRA A PÅ DOMMERFULLMEKTIG B, X TINGRETT. SAK NR 31/03.

Tilsynsutvalget har i møte 11. november 2003 truffet vedtak i ovennevnte klagesak.

Vedtaket er truffet av følgende medlemmer: Anne Lise Rønneberg, leder, Jon Høyland, Halvor Kjølstad, Trine Buttingsrud Mathiesen og Wenche Frogn Sellæg.

Ved brev 21. august 2003 har A, inngitt klage på dommerfullmektig B, X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd og saksbehandling i forbindelse med offentlig skifte av C's dødsbo, sak -----.

Klagen er forelagt dommerfullmektig B til uttalelse, med kopi til embetsleder. Dommerfullmektig B har avgitt uttalelse 6. oktober 2003.

Klager – A – har i hovedsak anført følgende:

Klagen gjelder dommerfullmektigens opptreden i forbindelse med behandling av spørsmål i tilknytning til dødsboet. For det første har hun ikke ført tilstrekkelig kontroll med bostyrerens plikter og oppgaver. Videre har i kjennelse avsagt 6. august 2003 beskyldt klager for ”vidløftiggjøring”.

C fikk oppnevnt hjelpeverge i juli 2001. Han døde i februar 2002. Ved ingen av disse anledningene sørget bostyrer for at det ble holdt registreringer av hans eiendeler i tide. Derved er det fare for at verdier er gått tapt. Det ble verken funnet lommebok, kontanter eller testament etter avdøde, noe som skapte uro i familien.

Via advokat har klager påpekt det uryddige ved en fremgangsmåte som gikk ut på å registrere i ettetid og etter at disponeringer var gjort. Bostyrer hadde to muligheter til å foreta korrekt registrering, uten at dette ble gjort. Til tross for at klager ikke har gjort annet enn å be om at reglene blir fulgt, beskyldes han så av dommerfullmektigen for ”vidløftiggjøring”.

Det er kritikkverdig av dommerfullmektigen å ikke kontrollere om fullverdig registrering faktisk hadde funnet sted, og deretter påpeke mangelen. Årsaksrekkefølgen er klar. Dersom bomassen var blitt korrekt registrert, ville det ikke vært nødvendig for klager å foreta seg noe.

I kjennelsen unnlater dommerfullmektigen bevisst premisser som kunne ledet til en annen konklusjon, som at det var mangelfull registrering i boet. Derimot er hun opptatt av bostyrers kritikk av klager. Dennes kritikk er helt uten konkret innhold.

Dommerfullmektigen gir inntrykk av å ønske å beskytte fagmiljøet mot kritikk. Hennes håndtering av saken har bidratt til at bobehandlingen har fått et lite seriøst preg. Grunnleggende regler for nøytral og saklig bobehandling er blitt tilsidesatt, noe skifteretten har latt passere.

Hennes handlemåte bidrar til å reise tvil om hun har handlet på grunnlag av god dommerskikk. Handlingene svekker tilliten til domstolen som en uavhengig, upartisk og kompetent institusjon for konfliktløsning. Tilsynsutvalget bes avgi en uttalelse om hva en alminnelig god dommer med grunnlag i etiske standarder burde ha foretatt seg i en sak som denne.

Innklagede – dommerfullmektig B – har i hovedsak uttalt følgende:

Det bestrides at etterkontrollen av registrering under behandlingen av dødsboet har vært mangelfull. Imidlertid hadde arvingene på egen hånd og etter avtale besørget bl.a. rydding av avdødes leilighet. Klager var også oppfordret til å bistå med dette, men ville ikke delta.

Da C døde, ble samme advokat som hadde vært oppnevnt som hjelpeverge, oppnevnt som bostyrer i dødsboet. Han rekvirerte fortløpende registrering av boets aktiva av henholdsvis lensmannen i Y og Z, og registreringsforretninger ble gjennomført etter hvert. Arvingene mottok kopi av registreringsprotokollene, og det fremkom ingen innsigelser. Protokollene ble gjennomgått av bostyreren i etterfølgende bomøter hvor arvingene var innkalt. Den 28. august 2002 fastslo bostyrer at endelig slutning og utlodning av boet kunne foretas.

I oktober 2002 reiste klager spørsmål om eiendeler som ikke var registrert. Nærmere undersøkelser viste at andre arvinger hadde tilegnet seg disse, og det endte med at ytterligere eiendeler ble registrert og realisert for kr 10 000.

Det har vært rekvirert og avholdt registrering ved lensmannen på vanlig måte. Verken bostyrer, skifteretten eller dommerfullmektigen kan bebreides for at en av de andre arvingene ikke hadde oppgitt alle aktiva som tilhørte avdøde. Dette hadde dommerfullmektigen og skifteretten ingen muligheter for å vite. Så snart forholdene ble avdekket, ble de tatt opp med bostyrer. Løsøre ble så registrert og realisert.

Når det gjelder bruk av ordet ”vidløftiggjøring” i kjennelser av 11. april og 6. august, vises til begrunnelsen for dette i kjennelsene. Klagen er etter sitt innhold i realiteten en kritikk mot de avgjørelser som er truffet, og spørsmålet er da om ikke klager burde benyttet rettsmidler mot avgjørelsene på vanlig måte.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstoloven § 238 annet ledd annen setning. Ingen av partene har heller bedt om dette.

Når det gjelder den del av klagen som gjelder påstått manglende kontroll med bostyrers disposisjoner, først og fremst plikten til å sørge for registreringer av avdødes eiendeler, bemerker utvalget at dette for lengst må anses som et avsluttet forhold. Det fremgår av saksdokumentene at siste registreringsforretning ble avholdt 23. desember 2002.

Domstoloven § 237 fjerde ledd fastslår at klage må innsendes ”innen tre måneder etter at forholdet som er grunnlag for klagen, fant sted eller etter at klageren ble kjent eller burde vært kjent med forholdet”. Dermed er klagefristen for så vidt gjelder dommerfullmektigens eventuelle ansvarsforhold når det gjelder registreringer for lengst utløpt. Det er ingen

opplysninger eller omstendigheter som tilsier at utvalget burde ta denne del av klagen opp til behandling av eget tiltak, uavhengig av tre måneders fristen.

Den andre del av klagen gjelder premissene i kjennelse avsagt av dommerfullmektigen 6. august i år, der hun bruker uttrykket ”vidløftiggjøring” om klagerens forhold.

Til dette vil utvalget bemerke: Utvalget er avskåret fra å prøve rettsavgjørelser som kan angripes ved kjæremål eller anke. Det følger av domstolloven § 236 fjerde ledd, som fastslår dette. Det er bare overordnet domstol som kan overprøve underrettens avgjørelse med premisser. Imidlertid er det i forarbeidene til disiplinær- og klageordningen lagt til grunn at utvalget må ha anledning til å vurdere om retten, uten at det var nødvendig, har anvendt uttrykk som er unødig sårende eller infamerende for parten. Det er imidlertid ingen tvil om at retten må ha et vidt spillerom når det gjelder utforming av premisser med den begrunnelse som er nødvendig for å forklare resultatet.

I dette tilfellet gjaldt tvisten fastsettelse av salær i C's dødsbo, der klager sto som saksøker med påstand om at bostyrers salærkrav var for høyt og burde nedsettes. I premissene for sin avgjørelse skriver tingretten bl.a. følgende:

”Tingretten legger til grunn at bostyrers arbeidsoppgave er reell. Vurderingstemaet er om salærkravet er høyere enn nødvendig for gjennomføring av det offentlige skiftet. Retten finner at bostyrer ikke kan lastes for den tid som har medgått på grunn av uenigheter og diskusjoner mellom A og de øvrige arvingene. Ved gjennomgang av den omfattende korrespondansen fra den 08.08.02 mellom A ved advokat og bostyrer, finner retten at A har stått for en unødvendig vidløftiggjøring av bobehandlingen sett i forhold til de spørsmål som er berørt. ....
Retten finner etter en skjønnsmessig vurdering at det samlede salærkrav samsvarer med hva som etter en konkret skjønnsmessig vurdering har vært nødvendig for å få skiftet betryggende gjennomført.”

Det er tilsynsutvalgets oppfatning at tingretten har anvendt uttrykket ”vidløftiggjøring” som et nødvendig og viktig ledd i sin begrunnelse for resultatet. Utvalget kan ikke se at karakteristikken er av en slik art at den på noe vis kan gi grunnlag for kritikk av den måten dommerfullmektigen ordlegger seg på i kjennelsen.

Utvalget konkluderer med at det ikke foreligger grunnlag for kritikk og dermed heller ikke anvendelse av disiplinærtiltak mot dommerfullmektig B.

Etter dette fatter Tilsynsutvalget for dommere slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises for så vidt gjelder påstanden om dommerfullmektig B's manglende kontroll med bostyreren.
2. For øvrig finner utvalget ikke grunnlag for å anvende disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B.

* * * * *

Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler. Partene i saken kan bringe tilsynsutvalgets vedtak inn for tingretten ved søksmål. Søksmålsfristen er to

måneder etter at partene ble underrettet om tilsynsutvalgets vedtak. Det vises nærmere til domstoloven § 239.

Kopi av dette brev sendes sorenskriveren i X til orientering.